

Nedleggelse, eierskifte, nye muligheter

Hans-Aage Gravaas
gravaas@norme.no

Det er tid for endring. En epoke avsluttes, og en ny begynner. Egede-instituttet legges ned. Dette ble bestemt i et ekstraordinært representantskapsmøte 28. januar 2020. Instituttets fremtid har vært diskutert i flere år i takt med endrede behov. Ny innretning av offentlige tilskudd til instituttets drift ble utslagsgivende for beslutningen om nedleggelse.

Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap (NTM) har i alle år vært regnet som en av Egede-instituttets kjernevirksomheter. MF Vitenskapelig Høyskole går nå inn som eier av tidsskriftet. Dette betyr ikke at andre institusjoner og fagmiljøer skyves ut over sidelinjen. Tidsskriftet vil fortsatt være et økumenisk, nordisk, misjonsvitenskapelig fagtidsskrift som favner bredt.

Egede Instituttet har hatt stor betydning i norsk misjonsforskning. Instituttet ble opprettet 21. januar 1946 og høytidelig åpnet i Vår Frelses kirke i Oslo 19. januar 1947. Høytideligheten ble også kringkastet. Formannen i representantskapet, biskop Johannes Smemo, holdt tale og det vanket hilsener fra nabolandene og også fra Kirkenes Verdensråd og «misjonsfakultetet» Selly Oak Colleges i England. I uken etter åpningen var det et imponerende program med foredrag av nasjonale og utenlandske misjonsvitere. Styret for Egede-instituttet ga lunsj på Frognerseteren for sine utenlandske gjester, medlemmer av representantskapet og andre innbudte. Om det hele kunne virke noe pompøst sett med dagens briller, stod visjonene, vitaliteten og handlekraften ikke tilbake for den ytre fremtoning. Dette var utvilsomt mennesker som ville noe med sitt engasjement! I et nummer av NTM i 1951 gir den dynamiske professor Olav Guttorm Myklebust en statusrapport om instituttets virksomhet i lys av grunnreglene.

Det kan være interessant å reflektere over hvordan noen av aktivitetene den gang blir ivaretatt i dag.

- *Egede-instituttets bibliotek* ble for flere år siden en del av MFs fagbibliotek og er fortsatt tilgjengelig for studenter og fagfolk som ønsker å gjøre bruk av det. Dagens digitale løsninger åpner opp for vid bruk av de ressurser som finnes der.
- *Statistisk arbeid* med norsk misjon ivaretas i stor grad av de årlige undersøkelser foretatt av Norsk Råd for Misjon og Evangelisering (NORME).
- *Foredrag om misjonsrelaterte tema* gis i ulike fora. Missiologisk Forum som arrangeres to ganger årlig i NORME-regi, ofte med MF som arrangementssted, er ett eksempel på dette. MFs egen «Myklebustforelesning», Fjellhaugs «Brandtzægforelesning» og VID/Misjonshøgskolens «Bjørn Bues Minneforelesning» er andre eksempler.
- *Norsk Tidsskrift for Misjonsvitenskap (NTM)* fortsetter videre med ny eier.

Om de fleste av Egede Instituttets kjernevirksomheter er godt ivaretatt, er det ingen grunn verken til selvforherligelse eller å slappe av. I en tid hvor norsk og internasjonal misjon står overfor store endringer og utfordringer er det behov for refleksjon og forskning rundt misjonsteori og praksis. Vi ønsker alle gode faglige bidrag til tidsskriftet velkommen.

Misjonsvitenskapen er i sin natur tverrfaglig. Den opererer i dialog med andre teologiske disipliner, missiologisk teori og med det kirkelige praksisfelt. Den er i sitt vesen «praksis nær». I sitt arbeid med fortid og nåtid drar misjonsvitenskapen også veksler på blant annet historiske og samfunnsvitenskapelige disipliner. I vår tid vil ulike temaer som for eksempel økumenikk, internasjonalt utblikk, kirke og misjon, globalt samarbeid om misjon, religion- og livssynsmøter og kristen formidling på ulike arenaer være aktuelle.

Som Egede Instituttets siste representantskapsleder kan jeg konstatere at visjonene lever videre i en ny tid. I takknemlighet til og med inspirasjon fra våre historiske forgjengere fortsetter vi frimodig videre under nye rammebetingelser og strukturer.

I dette nummeret av NTM presenteres tre forskningsartikler: *Professor Hans Morten Haugen* ved Vitenskapelige Høgskole presenterer en interessant artikkel om forholdet mellom Den norske israelmisjon og Det mosaiske trossamfunn. Vi møter en brokete historie, ulike syn og perspektiver, og toneangivende personligheter. Det vil forundre oss om Haugens artikkel blir stående uimotsagt av andre stemmer som har kjennskap til eller opplever å ha aksjer i denne komplekse «historien». *Klaus-Christian Küspert*, seniorrådgiver i Den norske misjonsselskap (NMS), tar oss med til NMS' arbeid blant Gumuz-folket, en minoritet i det vestlige Etiopia. Utenlandske misjonsorganisasjoners og den nasjonale kirkens strategi – eller kanskje mangel på strategi – i forhold til etniske minoriteter blir satt under lupen. Küsperts bidrag gir en av mange historier fra det multikulturelle Etiopia hvor nasjonal kirke og utenlandsk misjon strever med å komme til rette med språklig diversitet, lokal identitet og nødvendigheten av kulturell sensitivitet. *Hans Ulrich Reifler* disputerte i 2018 ved Evangelische Theologische Fakultät i Leuven med avhandlingen: «*Zur Missiologie Fredrik Fransons (1852-1908): Eschatologie, Missionsmethodik und Transnationale Vernetzung*». Artikkelen i NTM er en presentasjon av sentrale momenter i avhandlingen med fokus på svensk-amerikanske Fredrik Fransons virksomhet, hvor problemstilling er hvordan det er mulig at en enkeltstående vekkespredikant i løpet av 22 år er i stand til å etablere flere kirker, seks kirkesamfunn og tretten trosmisjoner.

I neste bolk av tekstskriftet følger en aktuell, ikkefagfellevurdert artikkel av den samme Reichler. Her beskrives hans roller som bidragsyter og partner til den verdenskjente China Inland Mission og dens grunnlegger Hudson Taylor.

Helt til slutt i dette nummeret får vi to bokanmeldelser av henholdsvis Harald Hegstad og Mogens S. Mogensen. Mens førstnevnte gir oss en presentasjon av Jeppe Bach Nikolajsens bøker, *The Distinctive Identity of the Church*, anmelder Mogensen Harald Nielsens tobinds verk om Det danske missionselskaps historie (1821-1985).